

Paar hoofdlijnen voor de tbs-zitting Tweede Kamer

Mijn visie in algemene zin: tbs an sich is erg belangrijk. Als we dit systeem niet hadden was het aantal (lust)moorden en ernstige zedenzaken aanzienlijk hoger geweest. Daar ben ik van overtuigd. Verdachten met een stoornis keren behandeld terug in de maatschappij, waar ze anders onbehandeld na een celstraf waren teruggekeerd. De kans op recidive is vele malen groter dan bij onbehandeld terugkeren. Daarnaast zit een grote groep mensen met een stoornis die een groot gevaar vormen voor de maatschappij permanent in een kliniek.

Echter: er zit zand in de motor. De TBS-wereld is een snelkookpan geworden. Het aantal incidenten groeit, er is te weinig gekwalificeerd personeel, de doorstroom stagneert en de voorzieningen zijn te krap. Hieronder staat een en ander uitgewerkt. Ik vind TBS een erg belangrijk onderwerp en schrijf er al langere tijd over. Daarom heb ik een aantal artikelen toegevoegd.

1. In vijf jaar tijd zijn er in de tbs-klinieken 376 ernstige incidenten geweest. Het geweld tussen tbs'ers in de instellingen is verdubbeld in deze periode en de druk op klinieken is hoog door een toenemende instroom en een stagnerende uitstroom van patiënten. Dat zijn zorgwekkende cijfers en conclusies.

Punt van extra aandacht: wat ik voortdurend hoor van personeel en patiënten uit klinieken, is dat lang niet alle incidenten worden gemeld/geregistreerd. Er bestaat angst voor inspectie-onderzoeken en sancties vanuit Den Haag waardoor incidenten onder de pet worden gehouden of 'klein' worden gehouden. Dit is echter erg moeilijk hard aan te tonen, maar verdient wel alle aandacht.

2. De dertien tbs-klinieken staan flink onder druk door een toename van het aantal tbs'ers. In 2021 werden er gemiddeld 1490 tbs'ers behandeld. In 2016 legden rechters nog 105 keer tbs met dwangverpleging op. In 2020 waren er 167 opleggingen. In 2021 waren dat er zelfs al 201. Zelden was er zo'n grote groei. Er zijn te weinig tbs-plekken. Volgens TBS Nederland is de toenemende instroom in de tbs, in combinatie met een stagnerende uitstroom door onder andere een schaarste aan geschikte uitstroomvoorzieningen, de belangrijkste oorzaak hiervan. Ook is er een

stijgend aantal omzettingen van voorwaardelijke naar onvoorwaardelijke tbs.

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/2088273613/in-vijf-jaar-tijd-bijna-400-ernstige-tbs-incidenten-druk-op-klinieken-groeit>

3. De puinhoop in de tbs-kliniek Oostvaarders waar de minister eind vorig jaar ingreep is exemplarisch voor de problemen binnen de forensische zorg in brede zin. Binnen enkele maanden werden negen medewerkers geschorst. Interim-directeur geeft zelf aan: teveel jong en onervaren personeel. Ook hoog verloop van personeel. Komt overal terug. Gevolgen: makkelijk beïnvloedbaar door patiënten, slechte ontwikkeling band met patiënten (belangrijk voor vertrouwen en inschatting gevaar en ontwikkeling therapie)

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/296158862/puinruimer-cees-niessen-over-oostvaarders-negen-medewerkers-tbs-kliniek-geschorst>

4. Voorbeeld van missers met jong personeel:

<https://www.rtdrenthe.nl/nieuws/15308096/ggz-drenthe-wil-maatregelen-tegen-psychologe-die-seks-had-met-tbser>

5. Van Panhuis is een van de meest ervaren forensisch psychiaters van Nederland. Hij was geruime tijd voorzitter van de Vereniging van Pro Justitia Rapporteurs, de psychiaters en psychologen die verdachten onderzoeken voor het strafproces. Hij is onlangs gestopt met het rapporteren aan justitie over moordenaars, verkrachters en andere geesteszieke verdachten en veroordeelden. Hij onderzocht er bijna tweeduizend. Van Panhuis heeft zware kritiek op het huidige tbs-systeem. Zijn voornaamste punten van kritiek:

- Er zijn vele honderden patiënten die niet thuis horen in klinieken omdat ze onbehandelbaar zijn of in een psychiatrische instelling zouden moeten zitten
- De nazorg voor ex-tbs'ers laat zwaar te wensen over.

De TBS-wereld is een wereld waarin nauwelijks of niet wordt geluisterd naar critici: het systeem is heilig. Van Panhuis heeft recht van spreken.

Ga aan tafel met dit soort mensen die dwars zijn: luister en leer. Van jaknikkers leer je niet, wel van critici. Juist mensen die ervaring hebben in de wereld, maar er geen belangen meer hebben: oud-medewerkers, advocaten (Job Knoester: zeer gedreven er ervaren) enz.

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/1995052572/tbs-systeem-faalt-en-moet-weg>

Mick van Wely, misdaadjournalist De Telegraaf